

2.1.2009
ו' טבת תשס"ט
יום שישי
יומן פנימי 7
(1830)

אדם באמת אינו צריך אמיר גלבע

אדם באמת אינו צריך אלא לספר אחד בחייו
כאשר כל חייו נקבצים לעיניו בספר הפתוח לעיניו
כאשר הוא קורא בו דף אחר דף ורואה לעיניו
איך יום אחר יום כדי כמו דף אחר דף
בספר הפתוח לעיניו.
ואף לא אחד נעזב וברחמים רבים נאסף
דף אחר דף
בספר הפתוח לעיניו
כי רואה לעיניו
פתוח ספר חייו
ברחמים רבים נעזב.

אסותחן האזכיר

אז מה יש לנו : גשם יש, רקפות פורחות יש, פטריות על הדשאים יש, שנה חדשה 2009 יש, קאסמים וגראדים בדרום יש, מלחמה ברצועת עזה יש, הפגנות נגד ישראל ברחבי העולם יש, מוטי דני ואיציק למועצה יש, אהוד ביבי וציפי לממשלה יש, קשקשת כתבים בטלביזיה יש, מעורב ישראלי מזרח תיכוני, זה מה יש לנו, ואנו בקהילה שלנו מתחילים להתארגן לסיוע ועזרה ליישובי הדרום, הן באירוח משפחות, והן בתמיכה כספית נדרשת.

בגין המצב הכלכלי והפיננסי שעדיין לא התייצב לאחר המפולת הגדולה של מחצית השנה האחרונה, והורדת מחיר הכסף בבנק ישראל כדי לעודד ולתמוך במערכות כלכליות ועסקיות, החליטה הוועדה הכלכלית שלנו להוריד בהתאמה את הריבית לחברים עבור חסכונות בקיבוץ. על כן בשנת 2009 תהיה הריבית לחסכונות החברים 2.5% ואותו השיעור גם לגבי יתרות החוב. יש לזכור שהחסכונות האמורים צמודים למדד + שיעור הריבית השנתית.

החלטות המזכירות מ-25 בדצמבר 2008 :

- המזכירות, לאחר ששמעה את בקשתו האישית של צבי צוקר, מאשרת קבלתו של ינאי צוקר לתושבות בעין חרוד איחוד למשך שנה. לאור מצוקת הדיור במשק, מציעה המזכירות לצבי צוקר האפשרות לקלוט את ינאי בדירתו. למזכירות תישמר הזכות להפסיק השהייה במשק במהלך שנת התושבות.
- המזכירות מאשרת המלצת ועדת התכנון לביצוע שיפוץ כביש חד"א-י"שחר" הפרויקט משותף עם המועצה האזורית בסכום כולל של 900 אש"ח. השתתפות הקיבוץ 50% מסך עלות הפרויקט שביצעו באחריות המועצה.
- חברים/ות שנפטרו במהלך שנה שוטפת, יהיו זכאים לבונוס הניתן בגין שנה קודמת.

שבת שלום
אילן צור

הזוכים בתחרות החנוכיות הקס:

השנה נערכה תערוכת החנוכיות בסימן איכות הסביבה. השופטים באו מכל מגוון הגילים והיו צריכים לעבוד קשה כדי לדרג את בחירתם. כל חנוכייה דורגה על-ידם במספר קריטריונים כמו: יופי, השקעה, קשר לנושא 'איכות הסביבה', אלמנטים דקורטיביים, מקוריות ועוד. תודה רבה לכל היוצרים ולצוות השופטים. ו...נתראה בעוד שמחות!!

אחריהם: עילי יחיאלי (נקי),

ישי צימרמן (נקי)
זיוה שירי (נקי)
רוני קיי (נקי)

קטגוריית המזארים

מקום ראשון: יוספה יחיאלי. (נקי)
מקום שני: טל וינברגר. (נקי)
מקום שלישי: אודיל כספי (נקי)

אחריהם: משק חום ואינסטלציה (נקי)

מרפאה (נקי)
מטבח וחד"א (נקי)
כלבו זוהר (נקי)

קטגוריית המפעלים והענפים

מקום ראשון: גד"ש (נקי)
מקום שני: מוסד (נקי)
מקום שלישי: תא מלא (נקי)

אחריהם: לחן יוסף (נקי)

הרן מן (נקי)
פז וגפן בן-שלום (נקי)
אילת אמיר (נקי)
מיקה ומיתר שובל (נקי)
ניצן, זוהר ורון שמאלי (נקי)

קטגוריית הילדים

מקום ראשון: משפחת מדינה (נקי)
מקום שני: אי-בי-גי (נקי)
מקום שלישי: די-הי-וי (נקי)

שושן מדינה

מדוע אני משוכנע?

מדוע אני משוכנע בצורך לשנות את בסיס אורחות חיינו ממצב שבו ישנו שוויון מלא בקבלה וחוסר שוויון בולט בתרומה, למצב שבו ייווצר קשר מסוים בין הקבלה לתרומה.

או, איך הפכתי מקיבוצניק תמים, אידאליסט ומאמין (ובאמת שהייתי כזה עד לפני לא הרבה שנים), לקיבוצניק הרוצה ב"נצחיות" עין חרוד איחוד ומאמין שהדרך הטובה ביותר לשמר את יתרונות המבנה הקיבוצי (וישנם כאלה) היא ע"י שינוי של אותם גורמים התורמים לערעור תחושת השייכות ולהתחזקות תחושת הניכור.

עובדות:

1. מתוך כ-270 קיבוצים בישראל, כ-180 ישמו כבר תהליכי שינוי שונים, כאשר שינוי נושא **ההתפרנסות** מהווה את החוט המקשר בין כולם.
2. במהלך העשורים האחרונים, יותר מ-90% מבני המשק עזבו את המשק.
3. במהלך שלושים השנים האחרונות הצטמצמה אוכלוסיית חברי המשק מ-450 חברים ל-300 כיום.
4. הגיל הממוצע במשק טיפס במהלך שלושים השנים האחרונות מגיל 50 ל-59.
5. קליטת משפחות חדשות למשק התבצעה במהלך הרבה שנים בקצב ממוצע של משפחה אחת בשנה וגם זה לא כל שנה. נכון ש-2008 התאפיינה בקליטה מסיבית של שמונה חברים, ואולי זה קשור לרוח השינויים המרחפת...
6. מספר המשפחות שבהן בן או בת הזוג אינם חברי משק ומעדיפים להישאר בסטאטוס זה, גדל בהתמדה ועומד כיום סביב ה-5% ממספר החברים.
7. קושי הולך וגדל במציאת ממלאי תפקידים ניהוליים מקצועיים מתוך חברי הקיבוץ.
8. קושי הולך וגדל במציאת עובדים לתחומים "לא פופולאריים" כגון חינוך ומטבח.
9. מספר חברי המשק בגיל העבודה **שאינם מתפרנסים** איננו מבוטל.
10. מצבה הכלכלי של עין חרוד איחוד בעשור האחרון הוא הטוב ביותר שידענו מזה דורות ולמרות זאת אין המשק מהווה אבן שואבת לבנים, צעירים או משפחות נקלטות.

מה אני באמת חושב שצריך להתרחש

לא הרבה. ברצינות ובמלוא הכנות, כל השינויים והמהפכות עליהן אני חולם ומפנטז, אמורים בטווח הארוך לייצור פה חברה בריאה יותר, לחזק את המוטיבציה האישית בנושא ההתפרנסות, להגביר את הביטחון החברתי והכלכלי של הוותיקים ומעוטי היכולת, ליצור הזדמנויות לצעירים, למוכשרים ולבעלי הפוטנציאל, לחזק את הלכידות החברתית(!) ולייצור בעין חרוד חברה רב-גילית בריאה, המפרנסת עצמה בכבוד, שומרת על כבוד האדם וְחירותו ומוצאת גם פנאי לעיסוק ביעדים הנמצאים מעבר ל"קצה החוטם" כגון משימות אזוריות ואולי אפילו ארציות.

מה אתה מקשקש לנו, הרי אתה רוצה לשבור ולנפץ את ערכי היסוד שלנו!

על איזה ערכים אנחנו מדברים בעצם? האם אותם ערכים שעליהם נערך הוויכוח לא ננטשו כבר די מזמן?.

ננסה לבחון קודם כל ולפני הכול את העננה המפחידה והמאיימת המכונה "שכר דיפרנציאלי".

האם גובה התקציב או השכר הוא ערך יסודי? וכיצד אפשר לנתק אותו מחובת ההתפרנסות? היכן ההיגיון החברתי שמנתק את הקשר בין שני צידי משוואה זו? האם התעלמות עקבית ושיטתית של המערכת לאורך שנים בנושא הכנסות אישיות ממקורות חיצוניים העלימה את התופעה? "ובלבד שמחננו יישמר טהור". כמו אותו חייזר שנחת בגן החיות, ראה את הג'ירפה ואמר - **אין חיה כזו**, כך אנחנו מתנהגים בכל הקשור לכספים פרטיים ממקורות חיצוניים.

אין שוויון בין החברים בגובה הכנסתם (הכנסה = תקציב+כספים ממקורות חיצוניים), יש מי ששיחק או משחק אותה בגדול (שילומים, פיצויים, ירושות, רנטות, שכר דירה וכו'...) ויש מי שמשחק אותה בקטן, וכמובן יש את הצדיקים שידם לא הייתה מעולם ולא תהיה לעולם "במעל", אבל הם באמת דור הולך ונעלם... היצור האנושי (בהנחה שהקיבוצניק נמנה על זן זה) שואף דרך קבע לשפר את מצבו ואת מעמדו ולא מעט מחקרים הראו שלמרות שנושא הסיפוק מהעבודה והמעמד החברתי עומדים בראש סדר העדיפות של הפרט, גובה השכר והרצון "להרוויח יותר" נמצא ממש מאחוריהם.

אומרים לי, על ידי שינוי השוויון בתקציב-שכר ייווצר פה "פער מעמדות" בלתי נסבל, פער אשר לא יאפשר לנו להגשים את אותם ערכים ויעדים שאותם אנחנו רוצים לשמר.

בואו וננסה לבחון את אותם ערכים הנמצאים בקונצנזוס ואותם אנחנו רוצים לשמר:

א. פתרון הבעיה הדמוגרפית, הצעת החברה

הייתכן ששכר שאיננו שוויוני, ידחה צעירים מלרצות לחיות בקרבנו? נדמה לי שהאמת היא ממש הפוכה, מתן אפשרות למוכשרים, לחרוצים ולבעלי היכולת להגיע להישגים חומריים כתוצאה מהשקעתם בעבודה, היא שתהיה גורם מדרבן לקליטת צעירים מוכשרים בקהילתנו.

ב. שמירת הביטחון החברתי והכלכלי לוותיקים ולמעוטי היכולת

אחד מעקרונות הצעת צוות ההתחדשות הוא "רשת ביטחון", קרי שמירת הביטחון הסוציאלי לוותיקים ולמעוטי היכולת ע"י שימוש באותם חסכוניות שנצברו בעמל רב לאורך השנים וע"י מיסוי דיפרנציאלי. מרכיב הוותק בחלוקת רווחי המשק היצרני, יהיה משמעותי ביותר.

ג. איכות החיים

האם תרד איכות החיים של משפחות או יחידים מסוימים כתוצאה מעלייה ברמת ההוצאות שלהם והמיסוי? ייתכן, אולם פה, בפעם הראשונה תהיה לאותם חברים האפשרות לשפר את רמת חייהם ע"י בחירת מקום עבודה מכניס יותר או מאמץ נוסף במקום העבודה או עבודה נוספת. מאידך, מרבית המשפחות והיחידים המשקיעים את זמנם, מרצם ויכולותיהם במקומות העבודה שלהם, יצאו נשכרים.

ד. עידוד ליצירתיות, לחריצות, להשקעת מאמץ

בניגוד למצב הנוכחי שבו חבר המשקיע במקום עבודתו נחשב כיום "פראיר" או תמים, במצב החדש, יתוגמלו בהתאם אותם "משקיענים" ומוצלחים. הצעת צוות ההתחדשות, תכלול פערי שכר מקסימאליים אפשריים, וזאת על מנת למנוע את תופעת "הקפיטליזם החזירי" שבה מתקיים תגמול-יתר למעטים באופן בלתי סביר ובלתי ראוי.

ה. בריאות

עקרון מתן שירותי בריאות ברמה שלא תיפול מהרמה שלה אנחנו מורגלים כיום עמד לנגד עיני צוות ההתחדשות בניסוח חוברת השינוי, כך שערך יסוד זה לא ייפגע.

הגדרת ערך הבריאות תעלה לדיון ציבורי ויחודדו אספקטים שונים בדילמה "מה נחשב בריאות" ומה נחשב מותרות או **Nice to have** ...

1. תרבות

האם הכניסה לבריכה תעלה כסף? האם יופצו מינויים לבריכת השחייה לאנשים "זרים" על מנת להחזיר את ההשקעה העצומה שבוצעה בה? האם ימשיכו להתקיים חגים ופעילויות תרבות במתכונת הישנה והמוכרת? האם נמשיך לקיים ערבי זיכרון? האם נמשיך להשקות באלכוהול בחינם את מחצית מצעירי העמק בחג הפורים? על כל השאלות הללו ועל רבות נוספות, מתכנן **צוות ההתחדשות** לקיים דיאלוג פתוח ודיון ציבורי על מנת לגבש עמדה.

2. חינוך

אם חינוך הדור הצעיר יהיה מותנה בשכר-תקציב של הוריו, כיצד לא ייווצרו פערים משמעותיים עד כדי פגיעה ברמת החינוך של ילדים מסוימים? גם בנושא זה, **צוות ההתחדשות** רואה בחינוך ערך יסוד ברמה שאותה יש לשמר ובה ראוי לתמוך ע"י הקהילה ומאידך, לא כל פעילות המתקצבת כיום במסגרת ועדת חינוך, תמשיך להיחשב ככזאת, ופעילויות רווחה מסוימות יצטרכו להיות ממומנות ע"י ההורים.

3. עיסוק ביעדים חברתיים אזוריים-ארציים

נושא שכמעט ונשכח לחלוטין מהשיח הפנימי שלנו, ולמעט אותם צעירים בודדים בשנת שירות, שכחנו כבר מתי יצאו חברים בוגרים לשנת שירות או לפעילות התנדבותית אחרת. מתי התגייסנו לעזרת משק אחר, מתי התעניינו במה שקורה מחוץ לחצר שלנו ופעלנו והשפענו, וכפי שאמר לי ידיד, "התנוונותה של התנועה הקיבוצית, החלה ביום בו היא הפסיקה להביט החוצה על מנת להשפיע".

לסיכום

אני חייב להודות, שאפילו באוזניי אני נשמע כמו תקליט שחוק וכמעט מצליח לשעמם את עצמי בחזרה האין סופית הזו על אותם נושאים שבדיון. אבל, ופה ישנו אבל גדול, חשוב ביותר להביא לידיעת הציבור **שצוות ההתחדשות**, קיים במהלך השנה האחרונה עשרות פגישות במהלכן גיבש את מסמך עקרונות השינוי. מסמך אשר בכוונתו להציגו לחברי המשק בזמן הקרוב, ולקיים חוגי דיון לצורך דיונים והסברים על ההצעה.

אין באמתחתנו ניסים, ולא יישלפו שפנים שאינם ידועים, מוקד השינוי הנו מעבר לתקציב-שכר **שאיננו שוויוני** ושינוי מספר עקרונות (ערכי) יסוד בחברתנו:

1. "מכל אחד על פי יכולתו ולכל אחד על פי צרכיו", ישונה ל"כל אחד יתנהל על פי יכולתו וצרכיו".

2. רשת ביטחון למעוטי יכולת.
3. תקציב-שכר על פי מחירי שוק (עם מגבלות שהוזכרו בסעיף ד').
4. חלוקת דיבידנד לחברים על פי קריטריונים מוסכמים שהותק הנו העיקרי שבהם.
5. כניסה למהלך של שיוך דירות.

זה לא יהיה קל ולא פשוט. כל שינוי הוא בעייתי, על אחת כמה וכמה שינוי אידאולוגי כזה.

הטענה הנשמעת תדיר בוויכוחים בנושא הנידון: "אם אתה רוצה להפוך את עין חרוד לגן נר מדוע אינך עובר לחיות שם?" ומיועדת "פעם אחת ולתמיד לסתום את הפה למורדים", ראוי לה שתיעלם מלקסיקון הוויכוח שלנו מהטעם הפשוט שזו בפירוש איננה הכוונה. הקיבוץ המתחדש, המכונה על ידי "קיבוץ משוכלל", ישכיל לשלב חלק מערכי העבר הקיבוציים עם ערכי הווה כלכליים-חברתיים מודרניים.

יואב צור

עת לעשות

האם טחו עינינו מראות ואוזנינו משמוע, ומה עם הבנת הנקרא?
מעל גלי האתר, בעיתונות הקיבוצית ושאינה קיבוצית, רואים ושומעים אנו על עשרות ומאות בנים ובנות החוזרים לקיבוציהם עם משפחותיהם לבניית ביתם והצטרפות לקהילת מכורתם.
נכון, בתנאים קצת שונים ובהתאמה לשינויים המתחוללים בזמן ובסביבה שלנו. ומה בהצטרפות זו שיש בה לעורר אותנו? הזרמת דם חדש בקהילה המזדקנת, תוספת איכות ואולי כוחות חדשים בניהול בחינוך ובתרבות ובעיקר, הרבה ילדים בחצר המשק והגדלת בית-הספר וגם חיים בקרבת ועם משפחותיהם, מה שמוסיף ענין וטעם להמשך החיים בקיבוץ המזדקן.
ואצלנו - טופחים על כרסנו המתעגלות, חוככים ידיים בהנאה ממראה השכונות המפוארות והיד עוד נטויה.
האם לא הגיעה העת לעשות ולהתאים לזמנים המשתנים, להסתכל קצת למרחק, מעל גגות הבתים המתחדשים ולייחל ולפעול למען קהילה מתחדשת בכמות ובאיכות של חברים ובשמחת חיים.
מי שקורא שומע ומתעניין, יודע שאכן ישנן גם בעיות המתעוררות ומלוות כל שינוי. האם אין ביכולתנו להתמודד עם הבעיות שיצופו בדרך? ועדיפה שעה אחת קודם באשר מצבנו איתן ומאפשר התמודדות ומציאת פתרונות נכונים.

נינה פלס

חיסון ילדים עד גיל שלוש שנים כנגד שפעת

דר' ביביאנה חזן, היחידה ליעוץ למחלות זיהומיות בקהילה. דר' דני מירון, השירות ליעוץ במחלות זיהומיות בילדים, ביי"ח העמק.

אנו עדיין בפתח עונת השפעת. שכיחות המחלה וחומרתה בקרב תינוקות וילדים צעירים הוא הגבוה ביותר מכלל האוכלוסייה, וכך גם סיבוכי המחלה: אשפוז בבית חולים, זיהומים משניים וכו'. נוסף לכך, ילדים אלה מדביקים את סביבתם כולל מבוגרים. מכאן, שחיסון ילדים צעירים יפחית את התחלואה הן בקרב ילדים והן בקרב מבוגרים. החיסון ניתן מגיל חצי שנה. עד גיל שלוש שנים ניתנת חצי ממת המבוגרים. בשנה הראשונה להתחסנות ניתנות שתי מנות בהפרש של חודש כדי להשיג התחסנות מיטבית. יעילות החיסון בגילאים אלו היא כ-50%-70%. לחיסון מעט תופעות לוואי בעיקר מקומיות. הן לא חמורות וחולפות במהרה. אפשר לתת את החיסון נגד שפעת עם החיסונים האחרים או בכל רווח זמן מחיסונים אחרים של גיל הילדות. שיא המחלה הצפוי בדרך כלל הוא בחודשים ינואר-פברואר ועל כן לא מאוחר לחסן ילדים צעירים ובמיוחד בני חצי שנה עד שלוש שנים.

ניתן לקבל את החיסון לילדים בימים א' ב' ד' - אין צורך בתיאום מראש.

גם מבוגרים שטרם חוסנו עד כה, מוזמנים להתחסן.

קראת ספר

אידה פינק: כל הסיפורים

מסוג הספרים המונחים ליד המיטה וקוראים בהם לאט לאט, טיפין טיפין כדי שלא ייגמרו. סיפורים קשים אך מלאי רכות. סיפורים שהזוועה והיופי משמשים בהם יחדיו. זהו אוסף של כחמישים סיפורים קצרצרים, מאד אנושיים. מרביתם מהשנים 1941–1945, פולין של אותם הימים. חלקם על רקע שנים מאוחרות יותר של אירופה המשוחררת, של אלה ששרדו את התופת אך לא את החיים. כל סיפור מתמקד ברגע מסוים מחיי היהודים (ברובם) הלכודים במצבים בלתי אפשריים. בסיפור קצרצר, כמעט חסר עלילה, אנו מתוודעים לחיי האהבה, הקנאה, הגאווה וההשפלה, לחולשותיהם וחוסנם של בני אנוש. אמנות הסיפור הקצר מחייבת לדייק בשפה, בתיאור, לצמצם מצבים ולהשאיר לקורא מקום להשלים את החסר. וזה יופיה. אידה פינק זכתה השנה, ביום העצמאות תשס"ח, בפרס ישראל לספרות. היא סופרת ישראלית שכותבת בפולנית. ייתכן ועבודתו הנפלאה של המתרגם גם היא תרמה לחווייה. מומלץ מאד.

אמי גרדי

אזל טול

לעדינה זהרנוני
להוצאת הנין
נכד לאורי אגירה
זן לעיא ואפרת
זר זרכות
לכל המשפחות

חנוכיות מאירות את איכות הסביבה

תערוכת החנוכיות, בניצוחה הנמרץ של שושן מדינה, הצטיינה ביצירתיות, יופי ותבונת כפיים. נושא התערוכה היה איכות הסביבה והחנוכיות נוצרו בהשראת ההכרה בחשיבות איכות הסביבה בכלל ומחזור חומרים בפרט.

כיתות א-ג התייחסו ביצירתם להגנה על עצי היערות וגם הציגו נתונים חשובים

על ההרס הנגרם לעולמנו מכריתה בלתי מבוקרת של יערות:

- בארצות שונות כריתת יערות בלתי חוקית מונה בין 40%-80%.
- מבחינה אקולוגית כריתת יערות גורמת לנזקים הבאים:
- פחות ייצור חמצן לאטמוספירה, שמשמעותו יותר זיהום אוויר ועלייה במספר האנשים הסובלים מקשיי נשימה.
- העצים יונקים מים מהאדמה ומשחררים אותם לאטמוספירה. פחות עצים משמעו אוויר יבש יותר.
- שינוי אקולוגי: כריתת עצים הורסת את מקומות הקינון של ציפורים, ובתי גידול של בעלי-חיים.

מה ביכולתנו לעשות?

- לצמצם את השימוש בנייר ולמחזור נייר. הקטנת הביקוש לנייר תקטין את הביקוש לעץ המשמש חומר גלם לתעשיית הנייר.
- לנטוע עצים ולשקֵר את היערות שיד אדם עוד לא נגעה בהם.

הביאה: זיוה אופנהיימר

וילי זאב דגן

9.3.1913 – 20.12.2008

בשנת 1913, בעיירה קטנה שבפולין, נולד וילי, בן שני למשפחה בת שישה בנים. כשהיה בן שנתיים עברה המשפחה לגרמניה. וילי סיים את לימודיו בגיל שבע-עשרה עם תחילת תקופת הנאציזם בגרמניה, והצטרף לתנועת הנוער הציונית ה"בוניס", ובאמצעותה סודרה לו אשרת עלייה לארץ ישראל.

בשנת 1933, עם עליית היטלר לשלטון, עלה וילי לארץ כדי להצטרף לחברתו רות שעלתה כמה חודשים קודם לכן לקיבוץ עין חרוד. הרצון להעלות את ההורים מגרמניה לארץ, הביא אותו להישאר בחיפה לעבוד בבניין ולאסוף עם אחיו כסף למטרה זאת.

ב-1936 עלו ההורים לארץ ווילי מצטרף לקיבוץ עין חרוד ומקים משפחה עם רות. וילי עבד שנים רבות בבניין, היה נוטר ושומר שדות. רוב שנות חייו עבד כנהג בקואופרטיב בית שאן חרוד, עד גיל שבעים ושתיים. עם יציאתו לגמלאות עבד במרכולית שהייתה אז בחיתוליה, עד גיל שמונים. בתקופת "חומה ומגדל" השתתף בהקמת יישובים חדשים והיה בין אלפי המתנדבים שעלו לביריה בי"א באדר 1946.

באותה שנה, ב-21 ביוני בשבת שנודעה "כשבת השחורה", נעצר עם אלפי חברי ההגנה ונשלח למחנה המעצר ברפיח. וילי השתתף בארבע מלחמות:

- * במלחמת השחרור היה נהג בשיירות שהובילו אספקה לירושלים הנצורה.
- * ב-1956, במלחמת סיני גויס כנהג לפלוגת תובלה של צה"ל.
- * במלחמת ששת הימים שוב גויס כנהג תובלה.
- * במלחמת יום כיפור, בהיותו בן שישים, התנדב כנהג משאית של "בית שאן חרוד" להוביל תחמושת ללוחמים ברמת הגולן, שם פגש את שני בניו המגויסים אלי וגבי. הבן השלישי, הילל ששירת בסדיר, נלחם בתעלת סואץ.

בין המלחמות, ניהל שיגרת חיים רגילה של עבודה ומשפחה. וילי היה ציוני בנשמתו, איש שוחר שלום, בעל חוש הומור יוצא דופן, איש ספר ובעל מוסר עבודה גבוה ביותר.

ילדיו יזכרוהו כאבא ספורטאי המשחק כדוררגל, קופץ קפיצות ראוהו לבריכת העפר, צד עם בניו אגמיות בבריכות הדגים ומגדל איתם יונים. נכדיו יזכרו אותו כסבא של ארוחות בוקר בשבת, שהיו ייחודיות אך ורק לו. בשנים האחרונות כשבית-ההדר היה לביתו, שמענו ממנו רק מילות הערכה ותודה

למקום ולעובדיו המסורים. אנו, כל משפחת דגן, מבקשים להודות לצוות המסור של הבית על הטיפול והאהבה שהענקתם לאבא וסבא שלנו. וילי השאיר אחריו שבט לא קטן: ארבעה ילדים, שנים-עשר נכדים ועשרה נינים, הנושאים איתם המון זיכרונות נעימים של מסירות, התייחסות לכל אחד ואחת מבני המשפחה, והומור. תנוח בשלום על משכבך, סבא יקר ואהוב שלנו.

משפחת דגן על ענפיה

לזכרו של וילי דגן

חיבבתי אותנו.

הוא היה אדם נעים הליכות, הגון ישר ומאד מסודר. לא החלפתי איתו הרבה מילים רק מתוך הסתכלות עליו עמדתי על אופיו. לפני שעברנו להתגורר בבית הדר היינו שכנים. וילי גר בדירה מעל דירתי ורק מדרכה צרה חצצה בין השתיים. מתחת לדירתו הייתה גינה רחבת היקף שהשתרעה גם לדרומה של דירתו. וילי בשעות הפנאי שלו תמיד יצא לעבוד ולעשב כל עשב בר שצץ לו פה ושם. השטח היה צריך להיות נקי נקי. ראיתו תכופות על מרפסת דירתו, יושב בכורסה נוחה וקורא קורא. וילי אהב מאד לקרוא. כאשר התגוררנו כבר בבית הדר, שולחן האוכל שסעדתי עליו היה סמוך לשולחנו. הרביתי להסתכל עליו ולעקוב אחר הבעות פניו. וילי היה צלול והרבה לחייך. פעמים שאלתי אותו שאלות כמו: "בן כמה אתה וילי" והוא ענה ללא היסוס: "בן תשעים ושש". פעם שאלתי אותו: "וילי, את מי אתה אוהב?" הוא חייך ואמר: "מה זאת אומרת? את כולם". אבל אני נוכחתי שהוא אוהב הכי הכי ילדים קטנים. משנכנס לחדר האוכל שלנו ילד קטן, מיד אורו עיניו. הוא הושיט את ידו כדי לגעת בקטנטן וללטף אותו.

אפילו בקבלות השבת שלנו, באמצע "מספרי הסיפורים" הוא הפסיק להקשיב ועקב בעיניים נוצצות אחרי התינוק. כל-כך השתוקק לגעת בו ולהחזיק אותו בזרועותיו. כששאלתי אותו - הוא כבר לא הרגיש בטוב - "וילי איך אתה מרגיש?" הוא ענה: "בעזרת השם, הכול יהיה בסדר". לא התאונן. שולחן האוכל בצדו של וילי תמיד היה נקי נקי. הוא סילק כל פירור, אהב ניקיון וסדר.

וילי, אתה חסר לחבורת המתגוררים בבית הדר. אני תמיד מסתכלת על המקום הריק שהשארתי ליד שולחןך וכואב לי להסתכל לשם. תנוח בשלום.

עמליה שמאלי

מה קורה אחרי שמתים?

חברתנו

פרלה סרבסטיין ז"ל

נפטרה בשנתה ה-59

בית עין חרוד
משתתף בצער המשפחה

ספור לשלש שאלות

שלש שאלות יש לי לשאל, וחסרות לי תשובות בשביל הכל, ואלו השאלות:

מה נמצא מאחורי הצל?

ומה בחשך מסתתר?

ומה קורה אחרי שמתים?

משתתפים באבלו של

יוסי מלול ומשפחתו

במות האחות ריקי

שלא תדעו עוד צער
בית עין חרוד

ולשאלה שלש: "מה קורה אחרי שמתים"?

ראיתי שגם עצים מתים.

ואחרי זה נשאר הזכרון. רק זוכרים.

זוכרים גזע, ועלים, ופרי וצל,

וכל מה שהיה עץ, ולא דבר אחר.

וזוכרים אותם כבר לא רק באותה חצר.

כי הזכרון הוא קטן ולא תופס מקום,

לכן נשאר בנו ונמצא יום אחר יום.

וזו בעצם התשובה לשאלה שלש:

"מה קורה אחרי שמתים"?

פשוט זוכרים אותם בלב ובראש,

ותמיד והרבה זמן.

כך זה כשעצים מתים,

וגם עם אנשים (אחרי שהם מתים כמובן)

רק זוכרים אותם.

זה מה שעושים.

מירה מינצר-יערי

מתוך: "מי שנשאר עם עצמו הוא כבר לא לבד".

עם מותה של מיכל אני מרגיש צורך להודות לה עבור ההסברים והקראת פרשות השבוע. מיכל ידעה למשוך את קהל מבוגרי בית-הדר ולהסביר בצורה נאה ומובנת. עם הליכתה של מיכל זה יחסר לנו אבל מעמידה מצבה נצחית בקורות בית-הדר. היא תחסר לנו מאד.. יהיה זכרה ברוך.

נפתלי

מיכל דנציגר

15.2.1941 – 20.12.2008

קורות חיים - מתוך עבודות השורשים של הנכדים.

מיכל נולדה בפברואר 1941, בת שנייה לחביבה ושלמה קורזיץ-קורן. ילדותה עברה עליה בקיבוץ וזיכרונותיה מתמקדים בטיולי גן כחול לבאר שבה שאבו נשות "קומי" מים והובילו אותם על גבי חמורים במעלה הגבעה. אירוע שזכור לה במיוחד הוא "השבת השחורה" שבה פרצו הבריטים למשק ותפקידם של הילדים היה לעכב אותם בקללות ויריקות כדי שהפלמחניקים יספיקו להסתתר. מיכל שברה את היד באותו היום והיה צורך לנסוע לבית חולים דרך המחסומים הבריטים, וזה כשסבא שלמה נלקח באותו היום למחנה המעצר ברפיח. בהיותה בכתה ה' חל בעין חרוד הפילוג בין מפא"י ומפ"ם. פתאום יום אחד הסתבר לה שהיא מפ"איניקית. לדבריה, לא ידעה מה זה. מאותו יום לא יכלה ללמוד יותר עם חבריה המפ"מניקים וזה היה מבלבל ועצוב מאוד. עד כתיבתה י"ב נשארו כיתה קטנה שמנתה שישה-עשר נערים ונערות וביניהם מנחם דנציגר בעלה לעתיד, שעלה לארץ בשנת 1950 והצטרף לכיתתה, ובעצם מאז ועד היום הם ביחד.

מיכל שיחקה כדורסל בקבוצת הקיבוץ ואחר כך בנבחרת חיל האוויר. היא הייתה ספורטאית מצטיינת, דבר שהתגאתה בו רבות. עם סיום הלימודים התגייסה לצה"ל ושירתה בחיל אוויר, בצבא שירתה כחצי שנה וב-1960 התחתנה עם מנחם שהשתחרר מהשירות הסדיר. בשנת 1961 נולדה בתם הבכורה רוני, ב-1965 נולד ערן וב-1967 נולדה סיגל ממש בסיום מלחמת ששת הימים.

מיכל עסקה בכל שנותיה בחינוך. בתחילה ליווי של ילדים בעלי צרכים מיוחדים במשק ואחר-כך כשסיימה את לימודיה ב"אורנים" עבדה בחינוך מיוחד. בשנת 1973 הצטרפה לבית הספר המשותף לפרויקט שיזם אברהמליה יריב המנהל, וחינכה כתות של נערים שכמעט ונשרו מבית הספר, אלה היו השנים המאושרות ביותר. אחר-כך הייתה מחנכת של כיתות ז, ח, ט, ובשנת 1987 עזבה את בית הספר והקימה יזמות קטנה של מסגור תמונות. מיכל הפכה סבתא בגיל ארבעים ושתיים והייתה סבתא שמשחקת כדורסל, עושה קסמים ומספרת סיפורים. מיכל הותירה אחריה בעל אוהב, נאמן ומסור, שלושה ילדים ותשעה נכדים שאוהבים אותה מאוד.

יהי זכרה ברוך!

בדמותך, בצלמך

מבלי לתכנן, ובלי שום רצון להעתיק, אני כמו דרך נייר קופי הפכתי תעתיק.
כמוך הייתי ספורטאית,
כמוך בגיל תשע-עשרה נישאתי,
כמעט כמוך בגיל עשרים ושתיים ילדתי.
כמוך הלכתי לעסוק בחינוך,
וכמוך עסקתי בכתיבה,
רק ששלך תמיד הייתה יותר יפה.
היו לך באוצר המילים, מילים עבריות נקיות, צחות, מימים של מורים שעל
העברית הגנו בגופם, מימים של תשבצים שהיו מונחים על השולחן.
לכל אירוע סיום או פתיחה היה לך משפט "פצצה".
ידעת את הדברים הכי טיפשיים לספר כך, שסביב השולחן בחדר אוכל כולם
יצחקו עד מחנק. כל סיפור סופר בכזאת הגזמה שקשה היה למצוא היכן האמת
גלומה.
אבל זה היה מצחיק וזה מה שחשוב שתוכלי לחזור ולספר את זה שוב ושוב.
על הספורט לא רצית לוותר ויש אירוע שזכור לי ואותו אני רוצה לספר:
אולי כי הוא מראה איזו אימא "לא שגרתית" הייתה לי,
ואולי זה מוכיח למה עלייך אני מדברת בהערצה ולא במילים של חוס ואהבה.
הייתי בכתה ט'. ימים של בגרות, של מה ללבוש והאם עלי מסתכלים?? וכל
השאלות שעולות בכאלה ימים. ויום אחד בהפסקה הגדולה נערך בבית הספר
משחק כדורסל. נבחרת בית הספר מול נבחרת המורים. וכולנו סביב המגרש
יושבים והבנים מתאמנים, נושמים ונושפים, ואז הלל הילמן המורה לספורט
מודיע שהוא מזמין את קבוצת המורים. וכל התלמידים עומדים על הרגליים
ומאולם הספורט, ראשונה, בנעלי פלדיום, מכנסיים קצרים וגופייה יוצאת אימא
שלי לקול תשואות רמות. כולם בשמה קוראים ולה מריעים, ואני עוד התלבטתי
איך להתלבש, האם בגופיה אני צריכה להתבייש? ואת על המגרש בצעד וחצי
קולעת סל ואני יושבת בקהל. אחר-כך על סיגריה עם תלמידייך ב"מקצועי"
החלפתם רשמים והשלמתם פערים והכול נראה נורא פשוט והיית מאושרת
ודווקא בסיפור הזה אני נזכרת. כן, כך שמחה ועליזה אשמור אותך בלבי, אימא
יקרה. אני מתעקשת לזכור עכשיו רק דברים טובים, שמחים ונעימים, שיקלו עליי
את הימים הבאים.

אוהבת ומעריצה רוני

ונתחיל מבראשית

“פרשת השבוע” שהחלה להופיע ביומן שלנו החזירה אותי ללימודי “בראשית” שלי, החל מביה“ס.

מורי ורבי הראשון בסיפורי המקרא היה משה כרמי ז”ל. משה שלט בשפה הערבית והארמית ופירושו נעזרו הרבה בשפות אלה, הכניסו גוון ועומק ללימודיו.

את ספר “בראשית” למדתי גם ב“אורנים”, שם היה מורי ורבי אברהם אדרת, המוכר לרבים. בראשית דבריו ציין כי לתנ”ך שלוש גישות: הדתית, ההסטורית-ארכיאולוגית והספרותית. לדעתו, הגישה הספרותית היא שהפכה אותו לספר - הספרים, שנגע בכל הדתות שבאו אחריו. הגישה הספרותית היא אנושית ונוגעת באדם, בכל אדם.

מזה זמן אני קשובה בימי שישי ושבת, עם כניסת השבת ועם צאתה, ל“פרשת השבוע”, בטלויזיה בערוץ 1, שאלבויים “חולק” אותה עם פרשן או פרשנית נוספים. מפעם לפעם אני נפעמת מכוחו וייחודו של ספר זה, שכל כולו נתון לפרשנויות, שהן בהתאם לרוח הזמן והמקום וכמה רב בו היופי, העושר, הרוחב והעומק, הפשטות והמורכבות.

צאו וראו כמה פרשנים פרשוהו.

צאו וראו כמה פרשנים ממשיכים עד היום לפרשו.

קלסיקה במיטבה. קלסיקה נצחית. (גם לחילוניים כמוני וכמוך...).

שרהל'ה

פרשת חשבוע וַיִּשַׁב (בראשית מד, יח – מז, כז)

בפרשה זו מגיעה לשיאה הדרמה שתחילתה בסוף הפרשה הקודמת (פרשת מקץ בראשית מא – מד, יז) והיא עניין הטמנתו של גביע הכסף באמתחתו של בנימין צעיר בנוי של יעקב, והעימות היזום בין יוסף ואחיו:

וַיֹּאמֶר לָהֶם יוֹסֵף, מָה-הַמַּעֲשֶׂה הַזֶּה אֲשֶׁר עֲשִׂיתֶם; הֲלוֹא יָדַעְתֶּם, כִּי-נִחַשׁ יָנַחֵשׁ אִישׁ אֲשֶׁר כְּמִנִּי. [...] הָאִישׁ אֲשֶׁר נִמְצָא הַגְּבִיעַ בְּיָדוֹ, הוּא יְהִי-לִי עֶבֶד, וְאַתֶּם, עֲלוּ לְשָׁלוֹם אֶל-אֲבֵיכֶם. (מד טו – יז). בכך מציב יוסף בפני האחים מצב דומה לזה שבפניו עמדו כשמכרו אותו לעבדות: הנה יכולים האחים להיפטר גם מבנימין, בנה השני של רחל, והפעם אף בלי להיות מעורבים בעניין באופן פעיל.

וַיִּגַּשׁ אֵלָיו יְהוּדָה מְגוּלָל בְּפָנֵי יוֹסֵף אֶת הַשְּׁתַּלְשֻׁלוֹת הַדְּבָרִים מֵאֵז צִוּוּהוּ עֲלֵיהֶם יוֹסֵף לְהֵבִיא אֶת אֲחֵיהֶם הַצַּעִיר לְמִצְרַיִם כִּי: אִם-לֹא יֵרָד אֲחִיכֶם הַקָּטָן, לֹא תִסָּפוּן, לְרֵאזוֹת פָּנָי (מד, כג). יהודה מציע את עצמו לשבת כעבד במקום בנימין שהרי: אֵיךְ אֶעֱלֶה אֶל-אָבִי, וְהִנְעַר אֵינְנוּ אִתִּי: פֶּן אֶרְאֶה בְרָע, אֲשֶׁר יִמָּצֵא אֶת-אָבִי. (מד, לד). משרואה יוסף כי האחים למדו את הלקח, וכי הפעם אינם מוותרים על אחיהם הקטן, ויהודה אף מוכן לשלם בגופו ובחירותו - הוא חושף את זהותו האמיתית ומתוודע לאחיו: וְלֹא-יָכֹל יוֹסֵף לְהִתְאַפֵּק, (מה, א) וַיִּתֵּן אֶת-קֹלוֹ, בְּבִכּוֹ; [...] וַיֹּאמֶר יוֹסֵף, הֲעוֹד אָבִי חַי; (מה, ב-ג) וַעֲתָה אֶל-תַּעֲצְבוּ, וְאֶל-יַחַר בְּעֵינֵיכֶם, כִּי-מִכְרַתֶּם אֹתִי, הַנֶּה: כִּי לְמַחֲיָה, שְׁלַחְנִי אֵלֵהֶם לְפָנֵיכֶם. (מה, ה) יוסף מאיץ באחיו לחזור לארץ כנען ולהביא את יעקב אביו ובניו לשבת בארץ גושן, כי הבצורת והרעב יימשכו: וְכִלְכַּלְתִּי אֶתְּךָ שָׁם, כִּי-עוֹד חֲמֵשׁ שָׁנִים רָעָב: פֶּן-תִּתְנַרֵּשׁ אֶתְּךָ וּבִיתְךָ, וְכָל-אֲשֶׁר-לְךָ. (מה, יא).

אחי יוסף עולים לארץ כנען טעונים כל טוב מצרים לבשר ליעקב כי יוסף חי ולחזור עימו אל יוסף. בדרכו למצרים עוצר יעקב בבאר שבע לזבוח לאלוהי אביו יצחק. ושוב כמו בדרכו לחרן בימי נעוריו נגלה אליו אלוהים ומחזק את הבטחתו מאז: אֲנֹכִי הָאֵל אֱלֹהֵי אָבִיךָ; אֶל-תִּירָא מִרְדָּה מִצְרַיִמָּה, כִּי-לְגוֹי גָדוֹל אֲשִׁימְךָ שָׁם. אֲנֹכִי, אֶרְדֵּ עִמָּךְ מִצְרַיִמָּה, וְאֲנֹכִי, אֶעֱלֶךָ גַם-עֲלֶה; (מו, ג' ד') אלוהים מתגלה ליעקב בשתי הפעמים שבהן הוא עוזב את ארץ כנען. ההתגלות וההבטחה האלוהית נועדו לחזק את אמונתו של יעקב שיציאתו היא זמנית והארץ מובטחת לו ולזרעו אחריו.

בית יעקב מתנחל בארץ גושן ושורד את שנות הרעב בעזרת יוסף: וַיּוֹשֶׁב יוֹסֵף, אֶת-אָבִיו וְאֶת-אֲחָיו, וַיִּתֵּן לָהֶם אַחְזָה בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם, בְּמִיטַב הָאֶרֶץ בְּאֶרֶץ רַעַמְסֵס--כַּאֲשֶׁר, צָוָה פַּרְעֹה. וַיְכַלְכֵּל יוֹסֵף אֶת-אָבִיו וְאֶת-אֲחָיו, וְאֶת כָּל-בֵּית אָבִיו--לָחֶם, לְפִי הַטָּף. (מז, יא יב). וַיֵּשֶׁב יִשְׂרָאֵל בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם, בְּאֶרֶץ גֹּשֶׁן; וַיִּאָּחֲזוּ בָהּ, וַיִּכְרְוּ וַיִּרְבּוּ מְאֹד. (מז, כז) עוד מסופר בפרשה כיצד מנהל יוסף, המשנה לפרעה, את כלכלת ארץ מצרים בשנות הרעב הכבד ואת דאגתו להציל את תושביה מרעב: וְהָיָה, בְּתִבּוֹאוֹת, וּבְנִתְתָם חֲמִישִׁית, לְפַרְעֹה; וְאַרְבַּע הַיָּדוֹת יְהִיָה לָכֶם לְזֶרַע הַשָּׂדֶה וְלֶאֱכֹלְכֶם, וְלֶאֱכֹל לְטַפְכֶם. וַיֹּאמְרוּ, הֲחִיתָנוּ; (מז, כד כה).

זיוה אופנהיימר

יומן תרבות חורפי וקצרצר לסיכום אירועי חג החנוכה

יומן תרבות חורפי וקצרצר לסיכום אירועי חג החנוכה. השנה, אי-אפשר היה להתעלם מתערוכת החנוכיות המרשימה בנושא "איכות הסביבה" שכללה מעל עשרים חנוכיות שאותן בנו ויצרו ענפים, חברים וילדים. מחשבה רבה ויצירתיות הושקעו השנה ובלטה מאוד ההתייחסות לנושא הנבחר. תודה גדולה ליוזם השנה שארגנה, סידרה ועיצבה את התערוכה. תודה לכל מי שהגה, יצר והשקיע מזמנו ותודה לשופטים שמלאכתם הייתה קשה במיוחד השנה.

ביום שישי שעבר, ציינו את חג החנוכה בטקס הדלקת נרות בחדר האוכל. את הטקס הפיקו נערי ונערות חברת הילדים, זו השנה השלישית ברציפות כך שבהחלט כבר יש כאן מסורת. שירים, ריקודים וסרטון חנה זלדה 2008 הסבו הנאה רבה לציבור הרב שהגיע. תודה גדולה לחברת הילדים בניצוחם של אודי ואסנת, תודה לציפי ותאיר סהר על השירה, לתום מאור על ההגברה ותודה נוספת לתורני חדר האוכל שעמדו בגבורה בעומס האנשים המבורך. מאוחר יותר באותו ערב הופיעו במועדון הצמד "גיסים ונפלאות", בביצועים רעננים ואיכותיים לשירים עבריים, עם הרבה הומור ומצב רוח טוב. מי שטרם והגיע נהנה מאוד והאווירה הייתה עליזה, שמחה וטעימה. תודה לציפי על העזרה בארגון ובסידור ולסיון דור על הפונץ' המעולה. חנוכה מאחורינו, החורף לשמחתנו בעיצומו וכבר מסתכלים קדימה לעבר ט"ו בשבט ופורים. המעוניינים לקחת חלק בארגון חגים אלו, מוזמנים לפנות אלינו בהקדם.

**במוצאי-שבת הבאה ה-10 בינואר,
תתקיים בבית ציזלינג
הופעה של יוני רכטר
שבה הוא מארח אמנים צעירים.
כרטיסים ניתן לקנות במחלקת התרבות של המועצה.**

עד כאן, שנה אזרחית טובה וחורף נעים וחמים.

יובל ונגה